

AŠTAVAKRA SAMHITA / GITA

Prijevod sa sanskrta na engleski: SWAMI NITYASWARUPANANDA
 Prijevod s engleskog: ŽELJKA MIHLJEVIĆ – DAYA, PROF.
 Redaktor: SWAMI BRAHMAJNANANANDA (DR. VLADO POZNOVIJA)
 Prevedeno u Zagrebu 1992.

Tekst je 2003./2004. putem skenera prebačen u elektroničku formu pri čemu su nastale greške od kojih smo neke ispravili, a neke su vjerojatno preostale, jer Swami Brahmajñanananda zbog drugih obaveza nije odvojio vremena za potpuni pregled nakon skeniranja.

Predgovor trećem izdanju

Aštavakra Samhita ili Aštavakra Gita, kako ju ponekad zovu, kratka je rasprava o Advaita Vedanti, čije se autorstvo pripisuje velikom mudracu Aštavakri. Napisana na sanskrtu, ona se sastoji od dijaloga između Aštavakre i njegovog učenika Janake. Tko su međutim bila ova dvojica, nije poznato.

Postoji priča u Mahabharati, koja spominje Aštavakru i Janaku. Nalazi se u poglavljima od 132-34 Vanaparvana. Aštavakrini roditelji zvali su se Kahor i Sujata. Jednog dana, dok je Aštavakra još uvijek bio u majčinoj utrobi, Kahor je sjedio pored svoje žene i recitirao vedske tekstove. Na njihovo veliko iznenađenje, dijete u maternici odjednom je uzviknulo: "Oče, zahvaljujući tvojoj dobroti/milosti već sam naučio sve Vede, još dok sam u maternici. Međutim žao mi je što moram reći da često griješiš dok ih recitiraš."

Kahor se na to smrtno uvrijedi i prokle svog sina, rekavši da će se roditi s deformacijom u osam dijelova svog tijela. U skladu s tim, dijete je rođeno deformirano, i nazvano je Aštavakra, što znači osmerostruko iskrivljen. Jednog dana, Kahor je otišao na dvor Janake da zamoli novac od kralja. Na kraljevom dvoru živio je u to vrijeme veliki učenjak zvan Vandin, sin kralja Varune. Vandin je veoma dobro poznavao Vede, a Kahora su pozvali da s njim raspravlja. Kahor je doživio poraz i poslan je u dubine mora da bi ga tamo angažirali kao svećenika za učestvovanje u žrtvovanju kojeg obavlja Varuna.

Vrijeme je prolazilo, i kad je Aštavakra bio momčić od 12 godina, naučio je o tužnom položaju svog oca. Praćen ujakom Svetaketom, Aštavakra je otišao na dvor kralja Janake. Budući da je bio običan dječčić, najprije mu nisu dopustili pristup, ali kad je dokazao da izvanredno poznaje Šastre, pružili su mu srdačnu dobrodošlicu. Odmah je potražio protivnika svog oca, Vandina te je s njim započeo raspravu. Došlo je do najneobičnije polemike, u kojoj je dječčić od 12 godina potukao izvanrednog učenjaka s dvora kralja Janake. Zatim je spasio oca iz pandža Varune. Kahor je bio veoma zadovoljan zbog postignuća svoga sina i poželio je skinuti s njega kletvu izrečenu još prije njegovog rođenja. Tako je rekao Aštavakri da ode i okupa se u rijeci Samangi. Aštavakra učini tako i gle, izašao je iz vode s potpuno ravnim udovima. No, ime mu je ostalo zauvijek.

Gledajući sve do današnjih dana, veoma je zanimljivo konstatirati da je ovo prastaro klasično djelo Aštavakra Samhita, odigrala veoma važnu ulogu u ranom životu Swami Vivekanande. Kad se prvi put upoznao sa Šri Ramakrishnom, bio je u veoma bliskom kontaktu sa Brahma Samajem i nalazio se pod utjecajem njegovih ideja i učenja. U to vrijeme nije vjerovao u Advaitu.

Ali već tokom njihovog prvog susreta, Šri Ramakrišna je duboko proniknuo u Swamijevo biće i otkrio da je on u prvom redu monist po temperamentu, i po tome je bio jedinstven među svim ostalim učenicima. No u to vrijeme, Swami nije bio toga baš svjestan, i prirodno, pružao je otpor svakom monističkom učenju svog učitelja. Šri Ramakrišna je ipak našao način da prevlada ovu teškoću. Imao je u svojoj sobi primjerak Aštavakra Samhite i često je molio Swamija da mu je čita. Nakon što bi pročitao stih ili dva, Swami bi odbijao da nastavi. No učitelj ga je navodio da i dalje čita govoreći da on ne insistira da ovaj prihvati njegovo učenje, već ga samo moli da mu ga čita. Na taj način ova je knjiga veoma utjecala na njegov život. Polagao je vrlo mnogo na Advaitu i često je govorio da će ona

postati religija čovječanstva u budućnosti.

Prvi prijevod najprije je objavljen 1929. godine u siječnju, a izlazio je mjesečno u nastavcima do prosinca 1931. godine. Revidiran je i druga verzija izašla je 1940. i 1953.godine. Ovo je treće revidirano izdanje Aštavakra Samhite.

Dr. Satkari Mookerjee, napisao je uvod u ovu knjigu. On je ranije bio Asutosh profesor sanskrta na sveučilištu u Kalkuti, veoma poznat u Indiji i inozemstvu po izvanrednoj učenosti u raznim područjima sanskrta, Pali, indijskoj filozofiji, uključujući budizam i džainizam.

Belur Math, lipanj 1969.g.
Nityaswarupananda

UVOD

Aštavakra Samhita je službeno priznato klasično djelo monističke Vedante.

Ono ne ostavlja nimalo prostora za pogrešno razumijevanje ili pogrešnu interpretaciju svojih osnovnih stavova. Bilo bi to izvanredno kad bismo posjedovali slična djela u drugim filozofskim školama i religijama, čiji mali broj naročito osjećaju učenjaci koji proučavaju budističke škole. Ovo nam djelo omogućuje da razumijemo što zastupa monistička Vedanta. Tvrdnje u njemu su kategorične, jasne, izravne i jednoznačne.

To je staro klasično djelo koje dokazuje da Gaudapada ili Śankaračarya nisu iznosili nekakvu novu filozofiju pod utjecajem budističke idealističke misli, kako to neki lakovjerni učenjaci pokušavaju dokazati danas, na osnovi površnog i tričavog paralelizma. Ovaj sustav razmišljanja, naprotiv, potječe iz Upanišada, te je zadobio svoj konačan oblik u starijim djelima, uključujući i ovo djelo.

Razni komentatori veoma su iskrivili i isprevtali tekstove Upanišada i Bhagavad-Gite, da bi to pasalo njihovim filozofskim učenjima i predrasudama, zato što ipsissima verba ovih tekstova nisu nepovodljivi u vježbanju egzegetske mudrosti. Ova knjiga međutim, stoji u klasi odvojena od ostalih. Bez obzira da li ćete se složiti ili nećete, vi niste u neizvjesnosti ili ne sumnjate, na što se u njoj misli. Ona pruža otvorenu, izravnu, bestidnu i bezopravdavajuću prezentaciju ključnih principa Vedante ne uzimajući u obzir i bez ustupaka našim realističkim predispozicijama/sklonostima. Nije čudo da je ovo djelo vade-mecum za monahe Śankarinog reda. Naravno, nije naročito, popularno među kućedomaćinima jer odbija udovoljiti njihovim instinktima ili dozvoliti što je prijeko potrebno da se učini zbog društvenih i političkih okolnosti.

Moramo biti veoma zahvalni Swami Nityaswarupanandi, ministru instituta za kulturu Ramakrishnine misije, za ovo veoma pažljivo sastavljeno treće izdanje teksta i za jedar/bujan engleski prijevod i sjajne bilješke. On je sannyasin iz reda Śankaračarye čija je vjernost monističkoj Vedanti i tumačenju kao što ju je tumačio i njen osnivač, neograničena i bezuvjetna, pa je Swami s obzirom na svoja uvjerenja prirodno nalazio zadovoljstvo u ovom djelu. Veliko je postignuće što je ovo ozbiljno klasično djelo učinio popularnim zajedno sa značajnim krugom ozbiljnih studenata indijske misli.

Imao sam mogućnosti da proučavam tekst s prijevodom i komentarima Swamija i bio sam zapanjen jednostavnošću njegovih engleskih izraza, koji omogućuju veoma dobro razumijevanje originala. Ovo djelo predstavlja važan dodatak seriji anglo-sanskrtskih publikacija Ramakrishninog reda, te održava njihov standard perfekcije intaktnim. Ono udružuje lucidnost i jednostavnost s vjernošću teksta te preciznost nauke akademskog tipa.

Bio sam svjestan vjere i povjerenja koje sam uživao pokraj Swamija i to je za mene bilo nepresušno vrelo inspiracije te je podržavalo moje samopouzdanje. Ja sam međutim s nemalim naporom popustio želji Swamija Nityaswarupande da napišem uvod u ovo djelo. Bila je to čast i zadatak, pred kojim nisam imao izbora već sam se prepustio sudbini. Nitko nije svjesniji mojih ograničenja s tim u vezi od mene samog. Što god bilo vrijedno u našoj znanosti, ja sam osobno potpuno svjestan da u Vedanti, u svakom slučaju pisac da bi bio uspješan mora imati veće kvalifikacije nego li je to samo znanje teksta i intelektualno uvjerenje.

On isto tako mora imati moralnog i duhovnog dara, a to su preduvjeti po indijskoj tradiciji. Najviše čemu se može nadati jest da zadovolji spekulativni razum/opravanost; međutim samo riječi monaha mogu stvoriti uvjerenje i preobrazbu cijele ličnosti. Sasvim slučajno su najveći broj dobrih djela o filozofiji Vedante napisali monasi. Uspjeh ove publikacije i reakcija koju je ona izazvala je za moj um/duh svježa potvrda istine i pravde ove tradicije u literaturi Vedante.

Ovo djelo nije filozofska rasprava u tehničkom smislu riječi. Ono ne zove u pomoć intelektualne izvore koji su jedino stalne frazetine u svim filozofskim disertacijama. Naprotiv, mi u njemu nalazimo razvijanje/opširan prikaz konačne Istine, koja je konačan cilj filozofije ali koja vječno izmiče njenom shvaćanju. Filozofija pa čak Vedanta qua filozofija, mogu jedino pružiti intelektualno uvjerenje ali one ne mogu izravno ostvariti Istinu. Za izravno ostvarenje, duhovni aspirant mora proći tečaj sadhane pod vodstvom i nadzorom gurua koji je osobno prošao sito i rešetio te gledao Istinu licem u lice.

Monistička je Vedanta jednodušno odbacila svijet čula i intelekta i sve što ima veze s pojmom

dualizma, kao stopostotnu iluziju, za što nema logičkog ili ontološkog opravdanja. Svi pokušaji racionalizacije pojave svijeta zajedno s osnovnim podatkom logičke misli, naime egom, osuđeni su da završe u cul de sac i u priznanju neuspjeha. Uzrok neuspjehu logike nije ograničenje ljudskog intelekta nego suštinski nedostatak koji potkopava pravu prirodu objektivnosti. To je breme Upanišada; a cijela filozofska literatura Vedante, od najranijih zapisa Gaudapade i Šankaračarye sve do najnovijih polemičkih djela Sriharse, Čitsukhe i Madhusudana Sarasvati zauzeta je zadatkom da dokaže nerealnost objektivnog svijeta, apelom na logiku i autoritet/izvor podataka.

Vedanta filozofija priznaje trostruki kriterij o Istini, autoritet (śruti), logika (yukti) i samorealizacija (Atmanubhuti). Autoritet je izjednačen sa samorealizacijom i važi samo zato što utjelovljuje rezultate ostvarenja vidjelaca Istine, koji su uvijek otvoreni na provjeru samorealizacijama budućih vidjelaca Istine. Tako izgleda da je pristup Vedante racionalan u smislu da nije u konfliktu sa zahtjevima razuma. Ali on također priznaje i ograničenja razuma te nadilazi razum pomoću supraracionalnog organona zvanog samorealizacija koja izravno intuira Istinu.

Razum je koristan vodič do određene granice ali sve u svemu, on je negativan instrument a njegovi rezultati/otkrića su negativna. On nam pomaže da odbacimo i negiramo ono što je neistinito ali za ostvarenje pozitivne Istine on je nekompetentan i neadekvatan. Filozofija koja se apsolutno pouzda u razum kao u jedini organon u koji je moguće pouzdati se, nije bila uspješna u svojim pozitivnim nalazima, jer su ovi nalazi ostali sporna pitanja i nije uspjelo da ih se univerzalno prihvati.

Superiornost Vedante leži u činjenici da dok ona potpuno koristi resurse razuma, i u isto vrijeme ispravlja te nadopunjuje rezultate postignute pomoću supra-intelektualnog organona, koji nisu u suprotnosti s nalazima razuma, ali ih nadopunjuje pozitivnim otkrićima. Otkrića ove supraracionalne intuicije u potpunosti zadovoljavaju zahtjeve razuma. Izuzetan utjecaj Vedante na indijske intelektualce leži u ovoj tajni pomirenja razuma sa supraracionalnom intuicijom.

Nedisciplinirani razum ima svoje idiosinkrazije/osobitosti koje vode u sudar i konflikt, te je tako potrebno da ga provjerava korektivna supraracionalna snaga intuicije u čovjeku. Ovo priznavanje nedostatnosti samog razuma ne smije se interpretirati kao zagovaranje anti-intelektualnog i anti-racionalnog pristupa. Vedanta je sasvim racionalna i tamo gdje razum staje ona ide dalje pomoću svjetla kojeg joj šalje supraracionalni organon. Lažnost svega što se predstavlja spram svjesnosti kao nešto "drugog", zaključak je izveden primjenom ovog trostrukog kriterija a filozofska literatura Vedante zaokupljena je ovim zadatkom.

Ova osnovna postavka tvori početnu točku ispitivanja u Aštavakra Samhiti i to nije zaključak kojem se teži. Cilj je realizacija Istine a ne racionalna obrana od nje. Jastvo samo je stvarno a svo ne-Jastvo je samo privid. Lažna identifikacija Jastva s ne-Jastvom uzrok je ropstva. Tako je uzrok ropstvu u neznanju o stvarnoj prirodi Jastva, a sloboda se postiže čim nestane neznanje u osvit samorealizacije. Nestanak neznanja automatski nameće nestanak ne-Jastva, koje je njegov proizvod. Postojanje "drugog" uzrok je svih naših briga i nesreće. Ostvarenjem Jastva kao jedine realnosti razlike i distinkcije nestaju poput magle na suncu i postiže se sloboda. Zapravo, sloboda je sama srž Jastva a gubitak slobode samo je slučaj zaboravljanja. Ova istina prikazana je pomoću primjera sa zlatnim lancem oko vrata. Čovjek nosi zlatan lanac oko vrata ali zaboravi na to, osjeća se jadno i trudi se da ga povraća. Netko ga podsjeti na to da mu je lanac i dalje na vratu, na sebi samom, on ga otkriva i osjeća se sretnim. Takav je slučaj sa svima nama. Osjećamo se jadno jer ne shvaćamo da smo oduvijek slobodni, a da se zbog neznanja nalazimo u okovima.

Na pitanje Janake, kako se postiže sloboda, Aštavakra odgovara jednostavno. "Spoznaj Jastvo kao Čistu Svjesnost, prirodnog/nedirnog svjedoka pojavnog svijeta, i biti ćeš slobodan" (1.3). U stvarnosti, Jastvo je uvijek slobodno; sloboda se ne postiže već se jednostavno spoznaje/ostvaruje i otkriva. Prepreka našoj samorealizaciji i slobodi jest naša obuzetost objektivnim svijetom, što neumitno vodi u konflikt interesa te tako i do prepirki, ljubomore, osvete i moralne izopačenosti. Rezultat toga je podizanje fiktivnih barijera između ljudi. Da bi se srušile ove barijere separacije i opsesije stvorene instinktom posesivnosti, potrebno je njegovati stav nepristranosti te njegovati moralne vrline milosrđa, opraštanja, iskrenosti i ljubavi prema istini.

Ova moralna disciplina oslobađa duh od hobotnice čulnih objekata i okreće ga prema "unutra". Time će se um aspiranta osposobiti za ostvarenje neovisnosti i neprijanjanja u odnosu na čitavu mrežu odnosa koja prožima javni svijet. Tako dugo dok um vidi neko "drugo" ja, on je u ropstvu. Sloboda se sastoji u viđenju isključivo Jastva kao svega i u svemu. Jastvo je Brahman, nepodijeljena i neizdiferencirana Svjesnost-Postojanje-Blaženstvo, i ne treba ga miješati s egom. Ego je ograničena svjesnost iskrivljena umom kao što se svjetlo iskrivljuje prizmom. Čim osoba postigne svoje oslobođenje iz zamki ega, postaje Vrhunsko Blaženstvo, kojem nema granica.

Učenje Aštavakra Samhite je jednostavno, izravno i neokolišajuće. Ono ulazi direktno u srce a kontemplacija o njemu pruža čak i materijalistički zadojenom umu predosjećaj blaženstva slobode. Sloboda i ropstvo čiste su kreacije uma. "Onaj tko se osjeća slobodnim, doista je slobodan, a onaj tko se osjeća vezanim ostaje vezan" (I.11). Ovdje je prepisan jednostavan recept kao sredstvo bijega – misli o tome da si slobodan, vječna bezgranična Svjesnost-Blaženstvo, i biti ćeš slobodan i sretan. Radost samorealizacije predočena je jezikom koji duboko dira dušu. Opis je grafički i potiče na kontemplaciju. Učenik shvaća da je njegovo vlastito Jastvo ono koje održava i osvjetljava univerzum. Cijeli mu univerzum pripada ili bolje rečeno visi poput lebdećeg privjeska na njegovom biću. Ostvareno je jedinstvo Jastva sa svim što postoji. Zapravo ništa ne postoji osim Jastva a zaostali trag objektivnosti gubi se nestajanjem neznanja. Višestrukost jastava, također, stopostotni je privid. Ne postoji niti višestrukost objekata a niti višestrukost subjekata. Postoji samo jedan subjekt, ili bolje rečeno, nema subjekta.

Samopostojeća beskrajna Svjesnost igra ulogu velikog broja subjekata, putem lažne identifikacije s organima uma, koji su kreacije iz bogatog izvora Maye. Maya jest "prius" pojavnog svijeta – princip nerazuma, ključni izvor iracionalnosti, čarobnica beskonačnih resursa. Ne može se pobjeći njenom hipnotičkom utjecaju osim putem znanja. Ali u svakom zlu ima i nekog dobra. Maya nije sotona iz semitske koncepcije. Ona nije apsolutno zlo, već u njenom karakteru ima i nešto iskupljujuće budući da je također i utjelovljenje znanosti i razuma. To omogućuje izlaz iz situacije. Znanost ubija neznanost, razum ubija nerazum i budući da je oboje ugrađeno u jedan te isti princip zvan različito Maya, Prakrti ili ne-jastvo, ovaj princip nosi u sebi samom tajnu svoje smrti. Ovu je istinu grafički opisao Vyasa u svom Bhasyji o Yoga-Sutri (I.12). "Um je poput rijeke s dva suprotna smjera – jednim smjerom rijeka teče ka dobru drugim ka zlu. Smjerom ka dobru rijeka teče kanalom razlikovanja i vodi do oslobođenja. Smjerom ka zlu rijeka teče kanalom nerazlikovanja i vodi u ropstvo. Nepristranost blokira zao tok a praksa razlikovanja/razlučivanja oslobađa dobar tok." To daje smisao moranoj disciplini, tako snažno naglašenoj u Śastrama.

Nužnost nepristranosti/neprijanjanja, na koju se aludira na početku djela (1.2) naglašena je u trećem poglavlju. Tvrdi se da čežnja za objektima čula traje tako dugo dok postoji neznanje o ljepoti Jastva. Ali mjehurić svjetskog poretka biva proboden čim se ostvari/shvati izvanredna ljepota Jastva (III.4).

U četvrtom poglavlju o Jastvu se govori kao o gospodaru univerzuma bez premca, koji je apsolutno neustrašiv. Ova je neustrašivost ponovno naglašavana u Upanišadama i konstantna je glavna misao vodilja u učenju Swamija Vivekanande. Od svih filozofskih sistema, prije svega Vedanta nas može osloboditi straha, bilo straha od smrti ili od tiranije.

Vedanta je jedina filozofija koja će u svako doba zadovoljiti aspiracije čovječanstva. Peto poglavlje govori o četverostrukom načinu postizanja samorealizacije a 6. poglavlje naglašava nestvarnost vanjskog svijeta, osjećajnog i neosjećajnog. 7. poglavlje jest ponovno potvrđivanje Istine putem samorealizacije učenika.

8. poglavlje ide još dalje od postignutog položaja. Shvaćanje nestvarnosti objektivnog svijeta samo je priprema za sličnu realizaciju s obzirom na unutarnji psihološki svijet; koji je isto toliko iluzorni privid koliko i objektivni svijet.

Um i ego u prvom su redu odgovorni za ropstvo, budući da ometaju viziju beskonačnosti Jastva. U sljedeća dva poglavlja, tvrdi se da su intelektualni i etički svjetovi također nestvarne priraslice a prikazano je da je iskušenje vrline prepreka višoj realizaciji. Životne vrijednosti, ekonomske, moralne i estetske nisu konačne istine, i one su dominantne tako dugo dok je svjesnost u kandžama želja.

11. poglavlje govori o njegovanju raspoloženja koja aspirantu omogućuju da izdrži bijesne nalete kako sreće tako i nesreće. Iduća tri poglavlja potvrđuju jalovost intelektualnih, estetičkih i moralnih disciplina koje su postale smetnja aspirantu ka oslobođenju, kako on napreduje tokom sadhane. Čak i

čežnja za oslobođenjem prestaje prije postignuća cilja.

15. poglavlje je nenadmašno kako po uzvišenosti jezika tako i po svom učenju. Učenika se potiče da shvati "da univerzum postoji jedino zbog njegovog neznanja. U stvarnosti postoji samo on sam. Jiva ili Iswara nisu nešto drugo, različito od njega" (XV. 16). Ovo nas vodi do vrhunca savršenstva te do najviše točke realizacije. Možete zapasti u iskušenje da u ovim tvrdnjama pročitate anticipaciju doktrine poznate pod imenom Ekajivavada (doktrina prema kojoj postoji samo jedan individualni subjekt). Međutim, bilo bi mnogo točnije smatrati da odrješenja/propovjedi ovakve vrste proizlaze s transcendentalne točke gledišta.

Apsolutni identitet s Jastvom te negacija drugog principa, duhovnog ili materijalnog, ključni su principi koje priznaje monistička Vedanta u svim svojim školama. Priznavanje vrijednosti te etičke i intelektualne discipline važe samo provizorno, to jest, na nižoj razini realnosti, na kojoj djeluje utjecaj avidye. Ali uništenjem avidye, zajedno s njenim satelitima, nema doživljavanja nekog drugog entiteta čak i na pojavnj razini. Drugim riječima, pojavni svijet nestaje s prestankom svog uzroka.

Ova posljednja doktrina Ekajivavade (jedna subjektivnost) i Ajatavade (nema stvaranja) također nastoje naglasiti nestvarnost pojavnog svijeta i realnost Jastva samog. Nema apsolutno nikakve razlike u mišljenju među učiteljima monističke Vedante s obzirom na ovu vrhovnu Istinu. Negiranje vansubjektivnog postojanja u pojavnj svijetu samo je pitanje naglašavanja. Pa čak i kad autor Vivarane i njegovi sljedbenici dopuštaju provizorno važenje ekstra-subjektivne realnosti pojavnog svijeta, ne smije se učiniti greška, da ovi stupnjevi realnosti važe samo relativno, te oni ne pretpostavljaju neku drugu realnost paralelno s Jastvom. Dopuštanje stupnjeva realnosti, nižih i viših, metodološko je sredstvo i ustupak nižim intelektima. Uvijek se priznaje da su prividni (pratibhasika) i konvencionalni (vyavaharika) redovi realnosti prije faze nerealnosti, budući da im se negira apsolutna realnost. Sve stvari različite od Jastva samo su privid, bez obzira koliko izgleda da su neke od njih tvrdokorne i dosljedne. Dopuštanje provizorne realnosti nije u suprotnosti sa središnjom doktrinom Vedante, po kojoj postoji samo jedno Jastvo, budući da je realnost usklađena s pojavnj svijetom samo indirektna i priznaje se da ona sja posuđenim svjetlom i odvojeno od supstrata Jastva nad kojim se pojavljuje, te ona ne postoji.

18. poglavlje je poput zadnjeg poglavlja Bhagavad Gite, sažetak prethodnih učenja. Ono je konačna suma otkrića. U njemu je opisana priroda oslobođene duše koja je još uvijek na životu (jivanmukta). Za takvu blaženu osobu, svijet mnogostrukosti i gradiranih vrijednosti izgubio je sve svoje pretenzije. Pojavni svijet stoji otkriven a Maya je u šahu matirana. Blistava poezija i jezik pun zanosa u ovom poglavlju može potjecati samo od osobe koja je proživjela sva ova iskustva. Ovaj jezik uspješno izaziva reakciju čak i kod osoba koji su okovani lancima svijeta. Njihova privlačnost leži u za sada neodoljivom šarmu i snazi. Zadnja dva poglavlja daju, putem realizacije samog učenika, reafirmaciju istina, ucijepljenih u ranijim poglavljima.

Aštavakra Samhita veoma je slična Bhagavad-Giti, te izgleda da potječe iz istog razdoblja. U njoj nalazimo istu, snažnu, jednostavnu, neusiljenu dikciju te isti prsten iskrenosti i istine. Niti najmanje se ne traži izlaz u logičkom rješenju odnosno logičkim oružjem, iskovanim u novije doba radi suprotstavljanja napadima protivničkih filozofa. Nema apsolutno nikakvog traga kolebljivosti, niti intelektualnoj ili lingvističkoj obradi, ili slabosti u izlaganju. Ne ulazeći u kronološke kontraverzije, što se veoma rijetko pokazalo korisnim na području indologije, može se istaći kao nepobitnu postavku da je djelo starije od Guadapadine Karike, koja javno obznanjuje doktrinu zvanu Ajatavada (doktrinu o nestvaranju), a to prekriva/slabi rascjep između pratibhasike i vyavaharike, njihovih nivoa stvarnosti. U ovom djelu možemo naći klice ovih ekstremističkih teorija. Po našem sudu, paralelizmi koji nisu ni na koji način izraženi, u mogućnosti su pružiti zadovoljavajuće rješenje ako se pristupa s transcendentalnog gledišta.

siječanj, 1940.

Satkari Mookerjee

1. POGLAVLJE UPUTSTVA ZA SAMOREALIZACIJU

Janaka reče:

1. Kako se stječe znanje? Kao se postiže oslobođenje? Kako je odricanje moguće?
Reci mi to, Gospodine.

Aštavakra reče:

2. Težiš li oslobođenju, dijete moje, izbjegavaj objekte čula kao otrov te traži oproštaj, istinoljubivost, ljubaznost, zadovoljstvo i Istinu kao nektar.
3. Ti nisi niti zemlja, niti voda, niti vatra, niti zrak niti prostor. Da bi postigao oslobođenje, upoznaj svoje Jastvo, kao svjedoka svih ovih elemenata i kao Svjesnost samu.
4. Kad jednom shvatiš da Ti nisi tijelo te učvrstivši se u Svjesnosti, postati ćeš sretan, spokojan i slobodan od svih okova.
5. Ti ne pripadaš brahmanima, niti ikakvoj kasti niti ijednoj ašrami (*razvojne faze u ljudskom životu*). Nije moguće spoznati Te čulima percepcije. Ti si nevezan, bezobličan i svjedok cijelog univerzuma. Budi sretan.
6. Vrlina i porok, užitak i bol, potječu od uma, a ne od Tebe, sveprožimajući Atmane. Ti nisi niti onaj koji djeluje niti onaj koji uživa. Ti si uistinu oduvijek slobodan.
7. Ti si jedini vidjelac svega i zaista si oduvijek slobodan. Tvoji okovi sastoje se samo u tome što sebe ne vidiš kao vidioca već kao nešto drugo.
8. Da li ti kojega je ugrizla velika crna zmija egoizma "Ja sam činitelj", piješ nektar vjere "Ja nisam činitelj", i jesi li sretan?
9. Spali šumu neznanja s vatrom uvjerenja "ja sam Jedno, i Čista sam Svjesnost", oslobodi se tuge i budi sretan.
10. Ti si ta Svjesnost, Blaženstvo – Vrhunsko Blaženstvo, u kojemu i kojemu ovaj univerzum izgleda nadređen, kao zmija u užetu. Živi sretno.
11. Onaj tko sebe smatra slobodnim, doista je slobodan a tko se smatra vezanim ostaje vezan. "Onako kako razmišljate, takvim ćete i postati" kaže narodna izreka, i veoma je istinita.
12. Jastvo je svjedok, sveprožimajuća, savršena Jednota, Svjesnost, nedjelujuća, nevezana, bez želja i spokojna. Zbog iluzije, izgleda nam da je od ovoga svijeta (*tj. podložna vječno ponavljajućem ciklusu rađanja i umiranja*).
13. Nakon što ste prestali izvana i iznutra mijenjati sebe, te napustivši iluziju: "Ja sam mišljeno (individualno) jastvo", meditirajte na Atmana kao na nepromjenjivog, na Svjesnost i nedualnost.
14. Dijete moje, dugo si se nalazio u zamci tjelesne svjesnosti. Raskini petlju zamke mačem znanja "Ja sam Svjesnost", te budi sretan.
15. Ti si neprijanjajući, nedjelujući, samoisjavajući (sjajiš sam od sebe) i neokaljan. Tvoji okovi počivaju u činjenici što se odaješ meditaciji.
16. Ti prožimaš ovaj univerzum a ovaj univerzum postoji u tebi. Tvoja priroda je u stvari čista Svjesnost. Nemoj biti malen duhom.

17. Ti si bezuvjetan, nepromjenjiv, bezobličan, trezven, nedokučivo inteligentan i spokojan. Čezni samo za Svjesnošću.
18. Spoznaj da je ono što ima oblik nestvarno, a da je ono što je bezoblično vječno. Slijedeći ova duhovna uputstva, izbjeći ćeš ponovnom rađanju.
19. Baš kao što ogledalo postoji i unutar slike koju odražava i bez te slike, tako i Vrhunsko Jastvo postoji unutar i izvan ovog tijela.
20. Baš kao što je jedan te isti sveprožimajući prostor unutar i izvan vrča tako i vječan, sveprožimajući Brahman bivstvuje u svim stvarima.

2. POGLAVLJE RADOST SAMOREALIZACIJE

Janaka reče:

1. O, Ja sam neokaljan, miran, čista Svjesnost i natprirodan. Sve ovo vrijeme bio sam u zabludi zbog iluzije.
2. Budući da Ja sam otkrivam ovo tijelo, tako otkrivam i univerzum. Stoga, sav ovaj univerzum je moj, ili uistinu ništa nije moje.
3. Odrekavši se univerzuma zajedno s tijelom, u stanju sam opažati Vrhunsko Jastvo putem tajne mudrosti.
4. Baš kao što se valovi, pjena i mjehurići ne razlikuju od vode, tako i univerzum nastaje emanacijom/potječe od Jastva, i ne razlikuje se od njega.
5. Kao što analiza platna pokaže da se ono sastoji isključivo od konca, tako analizirajući univerzum uviđamo da on nije ništa drugo doli Jastvo.
6. Baš kao što je i šećer u soku od šećerne trske potpuno prožet sokom, tako je i univerzum nastao u meni, potpuno prožet sa mnom.
7. Svijet nastaje uslijed neznanja o Jastvu te nestaje s pojavom znanja o Jastvu, baš kao što nam izgleda da vidimo zmiju jer ne prepoznajemo uže i kao što zmija nestane kad spoznamo da je to samo uže.
8. Svjetlo je moja prava priroda. Ja nisam ništa drugo nego li svjetlo. U očitovanju univerzuma, Ja sam uistinu taj koji sjajim.
9. O, univerzum se pojavljuje u meni, umislivši si to zbog neznanja, baš kao što vidimo srebro u sedefu, zmiju u užetu i vodu u sunčevoj zraci.
10. Baš kao što se vrč raspadne u glinu, val u vodu ili zlatna narukvica u zlato, tako će se i univerzum koji potječe iz mene, rastvoriti u mene.
11. Ja sam čudesan! Treba obožavati svoje Jastvo, koje je vječno i koje čak nadživljuje uništenje svijeta, sve od Brahme do čuperka trave.
12. Ja sam prekrasan! Treba obožavati svoje Jastvo, koje iako je zajedno s tijelom predstavlja Jednotu, koje niti ikamo odlazi niti odnekuda dolazi nego bivstvuje prožimajući univerzum.
13. Ja sam divan! Treba obožavati svoje Jastvo! Nema ničega tako sposobnog kao što je Jastvo, koje vječno na sebi nosi breme univerzuma a da ga pritom ne dotiče s tijelom.

14. Ja sam predivan! Treba obožavati svoje Jastvo, koje nema ništa od onoga što je moguće misliti ili o čemu je moguće govoriti.
15. Znanje, znalac i spoznatljivo, ovo troje u stvarnosti ne postoji. Ja sam to neokaljano Jastvo, u kojem se ovo troje pojavljuje zbog neznanja.
16. O, korijen bijede nalazi se u dualnosti. Nema drugog lijeka osim spoznaje da su svi objekti iskustva nestvarni te da sam Ja čista Jednota, Svjesnost, Blaženstvo.
17. Ja sam Čista Svjesnost. Uslijed neznanja, sâm sam sebi nametnuo ograničenja. Razmišljajući stalno na ovaj način, ja bivstvujem u Apsolutu.
18. Nisam niti sputan/zavisan, niti oslobođen. Izgubivši podršku, iluzija je nestala. O univerzume, iako postojiš u meni, ti u stvarnosti ne postojiš.
19. Znao sam sa sigurnošću da tijelo i univerzum nisu ništa, te da je jastvo sama Čista Svjesnost. Pa na čemu je onda moguće temeljiti imaginaciju (zamišljanje univerzuma i tijela)?
20. Tijelo, raj i pakao, okovi i sloboda, a i strah, sve su to samo predodžbe. Što ja imam sa svim tim, Ja, čija je priroda Čista Svjesnost?
21. O, ja ne nalazim nikakvu dualnost. Čak je i brojnost ljudskih bića stoga postala poput pustoši. Za što da se vezujem?
22. Ja nisam ovo tijelo niti ja imam tijelo. Ja nisam "Jiva" (ego), ja sam Čista Svjesnost. Moj okov je uistinu bio to što sam žudio za životom.
23. O, beskrajni oceane u meni, dizanjem oluje u umu nastaju raznoliki valovi svijeta.
24. Smirivanjem vjetra u umu, u beskrajnom oceanu Jastva, arka univerzuma biva uništena/nestaje, na nesreću Jive (ega) trgovca.
25. Kakva divota! U meni, u bezgraničnom oceanu, valovi vlastitog jastva, u skladu sa svojom prirodom dižu se, sudaraju, talasaju se neko vrijeme i nestaju.

3. POGLAVLJE

ISKUŠENJE SAMOREALIZACIJE

Aštavakra reče:

1. Spoznavši da si uistinu neuništiv Jedan Jedini, kako to da ti spokojni znalče Jastva prijanjaš za stjecanje bogatstva?
2. Na žalost, kao što pohlepa potječe od iluzije o srebru nastale zbog neznanja o sedefu, tako i vezanost za predmete potječe od iluzorne percepcije čulima, zbog neznanja o vlastitom Jastvu.
3. Spoznavši da si ti Ono u čemu se univerzum pojavljuje kao valovi na moru, zašto onda juriš okolo kao neki bijednik.
4. Nakon što smo čuli da je naše vlastito Jastvo Čista Svjesnost izvanredne ljepote, kako onda i dalje možemo biti vezani za objekte čula i tako postati nečistima?
5. Čudnovato je, da je osjećaj vlasništva i dalje prisutan u mudracu koji je realizirao Jastvo u svemu i sve u Jastvu!

6. Neobično je što onaj koji bivstvuje u vrhunskoj nedualnosti, želeći oslobođenje i nadalje je podložan požudi i oslabljen baveći se ljubavnim dogodovštinama.
7. Čudno je što osoba, koja zna da je požuda neprijatelj Znanja, koja je veoma oslabila, čak i u zadnjim danima svog života žudi za putenim užicima!
8. Neobično je da onaj koji ne prijanja za objekte ovog svijeta, koji razlučuje vječno od prolaznog i koji čezne za oslobođenjem, strahuje od raspadanja tijela.
9. Bilo da ju časte, da ju slave ili da ju muče, spokojna osoba uvijek vidi Apsolutno Jastvo te stoga nije niti radosna niti ljuta.
10. Osoba na visokom duhovnom nivou vidi svoje tijelo kako djeluje kao da je to tijelo neke druge osobe. Stoga, kako onda hvala ili pokuda uopće može utjecati na nj?
11. Shvaćajući da je ovaj univerzum samo iluzija, te gubljenjem svake znatiželje, kako onda osoba čvrstog duha može strahovati od smrti?
12. S kim možemo usporediti takvu visoko duhovnu osobu, koja je zadovoljna sa Znanjem o Jastvu, te koja postignuvši oslobođenje ne čezne više ni za čim?
13. Zašto bi takva osoba postojanog duha, koja zna da je prava priroda objekata percepcije ništavna, smatrala neku stvar prihvatljivom a drugu neprihvatljivom?
14. Onaj koji je u svom duhu odustao od prijanjanja uz svjetovne stvari, koji je iznad parova suprotnosti i koji nema želja – njemu niti jedno iskustvo nastalo inercijom događaja, ne može prouzročiti niti užitak niti bol.

4. POGLAVLJE

VELIČANJE SAMOREALIZACIJE

Janaka reče:

1. O, onaj koji razumije, znalac Jastva, koji shvaća ovaj život kao igru, nimalo ne sličí zavedenoj životinjskoj masi, koja osjeća samo teret i udarce života.
2. O, Yogi ne osjeća posebno ushićenje dok se nalazi u stanju za kojim čeznu Indra i ostali bogovi i tako postanu nesretni.
3. Srce onog, koji je spoznao Jastvo sigurno nije moguće dirnuti ikakvom vrlinom ili porokom, baš kao što dim ne može dirnuti nebo, iako nam katkad izgleda da može.
4. Tko može spriječiti čovjeka velikog duha, onoga koji je spoznao da je ovaj cijeli univerzum Jastvo sâmo, da spontano djeluje?
5. Od sve četiri vrste stvorenih bića, od Brahme sve do čuperka trave, samo se je mudrac u stanju odreći želje i odbojnosti.
6. Rijedak je onaj koji zna da je jastvo Jedno, bez drugoga, i da je ono gospodar univerzuma. On čini ono što smatra vrijednim truda i ne boji se ničega.

5. POGLAVLJE

ČETIRI NAČINA "RASTAPANJA" (laya)

Aštavakra reče:

1. Slobodni ste od bilo kakvih kontakata. Stoga, čisti kakvi jeste, čega se želite odreći? Uništite kompleks tijela (tijela, uma, egoizma, čula) te tako uđite u stanje "rastapanja".
2. Univerzum se izdiže iz tebe kao što se mjehurići izdižu iz mora. Tako spoznaj da je Jastvo Jednota i na taj način uđi u stanje "rastapanja".
3. Univerzum ne postoji u tebi, Čistome, budući da je nestvaran, jer se očituje kao zmija u užetu, iako je prisutan za čula. Stoga, na taj način uđi u stanje rastapanja.
4. Ti si savršen i jednak, kako u nevolji tako i u sreći, nadi i očaju, životu i smrti. Stoga, na taj način (*ostavši nedirnut parovima suprotnosti*) uđi u stanje rastapanja.

6. POGLAVLJE

VIŠE ZNANJE

Janaka reče:

1. Bezgraničan sam kao prostor, a pojavni svijet je poput vrča/ćupa; ovo je Znanje. Tako se ničega ne treba niti odricati, niti išta prihvaćati, a niti uništiti.
2. Ja sam kao ocean a univerzum je kao val; ovo je Znanje. Tako se ničega ne treba niti odricati, niti išta prihvaćati, niti uništiti.
3. Ja sam kao sedef¹, a iluzija univerzuma je poput srebra; ovo je Znanje. Tako nema ičega čega bi se trebalo odreći, prihvatiti ili uništiti.
4. Ja sam doista u svim bićima, a sva bića su u meni. Ovo je Znanje. Tako nema ičega čega bi se trebalo odreći, prihvatiti ili uništiti.²

7. POGLAVLJE

PRIRODA SAMOREALIZACIJE

Janaka reče:

1. U meni, u beskrajnom oceanu, arka univerzuma kreće se amo tamo, tjerana vjetrom vlastite prirode. To nimalo ne utječe na mene.
2. U meni, u beskrajnom oceanu, neka se valovi svijeta dižu ili neka nestaju sami od sebe. Ja ih pri tome niti povećavam niti ih smanjujem.
3. U meni, u beskrajnom oceanu, bivstvuje zamišljeni univerzum. Ja sam posve miran i bezobličan. Ja prebivam samo u tome (u Znanju).

¹ "Mother of perl" (u sanskritsko-engleskom prijevodu) je sedef. Naime, biser je samo kuglica sačinjena od sedefa i bojom podsjeća na srebro. To nije "vrijedno" srebro već "bezvrijedni" sedef koji se pričinjava kao da je srebro.

² Naime, ako sam Sveukupnost/Brahman, što bih mogao prihvatiti ili odbaciti, što bih mogao stvoriti ili uništiti?

4. Jastvo nije u objektu, niti je objekt u beskrajnom i neokaljanom Jastvu. Tako je Ono slobodno od vezanosti i želja i spokojno je. Ja prebivam samo u tome (u Znanju).
5. O, ja sam doista Svjesnost sâma. Svijet je poput mađioničarske predstave. Pa kako onda u meni može biti ikakve pomisli na odbijanje ili prihvaćanje?

8. POGLAVLJE

SUŽANJSTVO I OSLOBOĐENJE

Aštavakra reče:

1. U stanju smo sužanjstva ako um čezne ili tuguje za bilo čim, ako nešto odbija ili prihvaća te ako se zbog bilo čega osjeća sretnim ili ljutim.
2. Oslobođenje se postiže kad um ni za čim niti čezne niti tuguje, kad ništa niti ne odbija niti prihvaća te kad ne osjeća ni sreću ni ljutnju.
3. U sužanjstvu smo ako je um vezan za bilo kakvo čulno iskustvo. Oslobođenje podrazumijeva odvojenost od svih osjetilnih iskustava.
4. Oslobođenje je stanje bez "ega"; stanje "ega" je ropstvo. Imajući to u vidu uzdrži se od prihvaćanja ili odbijanja bilo čega.

9. POGLAVLJE

NEVEZANOST (NEOVISNOST, SAMOSTALNOST)

Aštavakra reče:

1. Izvršene i neizvršene dužnosti, kao i parovi suprotnosti – kada one prestaju i za koga? Znajući to, budi bez želja, koncentriran na odricanje u potpunoj ravnodušnosti prema svijetu.
2. Rijetka je, dijete moje, takva blažena osoba čija je želja za životom, uživanjem i učenjem ugasla promatrajući živote ljudi oko sebe.
3. Mudrac postaje spokojan spoznavši da je doista sve okuženo trostrukom bijedom (1 - umom i tijelom, 2 - živim i neživim objektima, 3 - poplavama, potresima itd.) te je prolazno, nestvarno i vrijedno prezira, i treba se odbaciti.
4. Koje je to vrijeme ili doba kad parovi suprotnosti za ljude ne postoje? Onaj koji ih napusti, zadovoljan s ishodom događaja, postiže savršenstvo.
5. Kakav je to čovjek, koji razmotrivši raznolikost mišljenja među velikim vidovnjacima, svecima i Yogijima, te postavši potpuno ravnodušan na učenje, ne postigne spokojstvo?
6. Onaj koji spozna istinsku prirodu Čiste Svjesnosti potpuno ravnodušan prema svijetu, smireno i trezvenim rasuđivanjem, spašava sebe od ciklusa rađanja i ponovnih rađanja – zar takav čovjek nije pravi duhovni vođa?
7. Gledaj na modifikacije elemenata kao na nešto nestvarno; uistinu postoje samo primarni elementi; i odjednom, oslobodit ćeš se okova i bivati ćeš u svom istinskom Jastvu.
8. Svijet su želje same. Da li se stoga odričeš svih želja? Odricanje od želja jest odricanje od svijeta, a onda možeš živjeti svugdje.

10. POGLAVLJE

RAVNODUŠNOST/SPOKOJ

Aštavakra reče:

1. Gajite/njegujte ravnodušnost prema svemu, odrekavši se kame (želje, požude) koja je vaš neprijatelj, arthe (svjetovnog prosperiteta) praćene neprilikama i napustivši/ignorirajući dharmu (vršenje dobrih djela) koja je uzrok arthe i kame.
2. Gledaj na prijatelje, zemlje, bogatstvo, kuće, žene, darove i druga obilježja dobre sreće kao na san iz mađioničarske predstave, koji traje svega nekoliko dana.
3. Znaj gdje god postoji želja, tamo je i svijet. Utjecanjem čvrstoj nevezanosti otiđi iznad želja i budi sretan.
4. Ropstvo postoji samo u želji a uništenje želje jest oslobođenje. Samo neprijetanjem za svijet postiže se trajna radost u realizaciji Jastva.
5. Ti si Jednota, Čista Inteligencija. Svijet ne posjeduje inteligenciju i nestvaran je. Neznanje je također nestvarno. Što bi ti još uopće želio znati?
6. Kraljevstva, sinove, žene, tijela i zadovoljstva gubio si iznova sa svakim novim rođenjem, čak i ako si im bio veoma privržen.
7. Dosta je bilo prosperiteta, želja i pobožnih djela. Um nije u njima našao mir, u toj turobnoj/neutješnoj šumi svijeta.
8. U koliko se to rođenja ti nisi izmučio, bilo tjelesno, umno ili govorenjem? Stoga prekini s tim bar danas.

11. POGLAVLJE

MUDROST

Aštavakra reče:

1. Onaj tko je shvatio da se promjene u oblicima postojanja i uništenje nalaze u samoj prirodi stvari, lako će naći mir, neuzmiren i oslobođen bola.
2. Onaj tko sigurno zna da je Išvara stvoritelj svega, te da u svijetu nema ničega drugog doli Jastva, miri se sa svojim unutarnjim željama i ne prijanja ni za što.
3. Onaj tko sigurno zna da nesreća kao i prosperitet dolaze svako u svoje vrijeme kao rezultat naših prošlih djela, drži pod kontrolom sva svoja čula, te niti išta želi niti za ičim tuguje.
4. Onaj tko sigurno zna da su sreća kao i bijeda, rođenje kao i smrt posljedica prošlih djela, ne smatra da bi išta trebao postići/ispuniti, te tako živi bezbrižno a i kada djeluje, nije vezan za svoje djelo.
5. Onaj tko je shvatio da je upravo briga i ništa drugo uzrok bijede u ovom svijetu, oslobađa se brige, postaje sretan, spokojan i bez želja.
6. "Ja nisam tijelo, niti je tijelo moje. Ja sam Svjesnost sâma" – onaj tko je to sigurno shvatio ne sjeća se što je učinio ili nije učinio, budući da je postigao stanje Apsoluta.

7. "Ja se doista nalazim u svakoj stvari, sve od Brahme do čuperka trave" – onaj tko to sigurno zna, oslobađa se konflikata misli, postaje čist i spokojan te oslobođen brige o tome što jest i što nije postignuto.
8. Onaj tko sigurno zna da ovaj raznovrsan i čudesan svijet nije ništa, postaje bez želja i Čista Svjesnost te nalazi mir budući da ništa u stvari ne postoji.

12. POGLAVLJE

BIVANJE U JASTVU

Janaka reče:

1. Najprije sam postao nevezan za fizička djela, zatim za dugotrajno govorenje a potom za misli. Tako sam postao čvrst (firmly) u svom bivanju.
2. Bivajući nevezan za zvuk i za druge objekte čula te s obzirom da Jastvo nije objekt percepcije, moj um je oslobođen svakog odvrćanja pažnje i jednousmjeren je. Tako sam čvrst u svom bivanju.
3. Treba se napregnuti i koncentrirati se kad dođe do odvrćanja uma zbog nadređenosti (ideje tijela, uma i ega su nadređene umu). Videći to kao pravilo, ustrajan sam tj. nepromjenjiv (firmly) u svom bivanju.
4. Budući da se tu nema što prihvatiti ili odbiti, te budući da za mene nema niti radosti niti tuge, tako sam ja poštovani, ustrajan u svom bivanju.
5. Biti u nekoj od faza života ili ne biti ni u jednoj, meditacija, kontrola mentalnih funkcija – shvativši da su oni stvarni uzrok odvrćanja moje pažnje, ja doista ustrajem u svom bivanju.
6. Uzdržavanje od djelovanja jest u istoj mjeri rezultat neznanja kao i sâmo djelovanje. Znajući u potpunosti ovu istinu, tako ustrajem u svom bivanju.
7. Razmišljajući o Jednoti koju nije moguće shvatiti misleći, samo se utječemo za pomoć nekom obliku misli. Stoga, napustivši tu misao, čvrst sam u svom bivanju.
8. Blažen je onaj koji je ovo postigao. Blažen je onaj koji je takav po prirodi.

13. POGLAVLJE

SREĆA

Janaka reče:

1. Nepomućenost/mirnoća koja nastaje Svjesnošću da nema ničega osim Jastva, je rijetka čak i kod onih koji nose samo tkaninu oko bokova. Stoga, napustivši svako odricanje ili prihvaćanje živim sretno.
2. Ovdje imamo problem tijela, tamo problem jezika a posvuda problem uma. Odrekavši se ovih, u svom vrhunskom životnom cilju, živim sretno.
3. Shvaćajući u potpunosti da Jastvo doista ništa ne čini, radim sve što god izgleda da treba učiniti, i živim sretno.
4. Yogiji vezani za tijelo insistiraju na djelovanju ili ne-djelovanju. Uslijed odsustva udruživanja i razdruživanja, ja živim sretno.

5. Ništa dobro ili loše ne dolazi mi od boravka, kretanja ili spavanja. Tako, bez obzira na boravak, kretanje ili spavanje, ja živim sretno.
6. Ništa ne gubim spavajući niti zadobivam nastojanjem, tako, napustivši svaku misao o gubitku ili o ushićenju, ja živim sretno.
7. Promatrajući stalno iznova nepostojanost zadovoljstva i bola pod različitim okolnostima, odričem se dobra i zla, te živim sretno.

14. POGLAVLJE

MIRNOĆA

Janaka reče:

1. Onaj tko je u stvarnosti praznog uma, koji nenamjerno razmišlja o objektima čula i onaj koji jest budan i u snu, taj je uistinu iscrpio sjećanja o svjetovnom životu.
2. Nestankom želje, gdje su onda sva moja bogatstva, prijatelji, gdje su pljačkaši u obliku čulnih objekata, gdje u su Sveti Spisi i znanje?
3. Budući da sam ostvario Vrhovno Jastvo, koje je Svjedok i Vrhovni Gospodar, te postavši ravnodušan i na ropstvo i na oslobođenje, ne osjećam nikakvu čežnju za emancipacijom/oslobođenjem od ropstva.
4. Različita stanja neke osobe, koja u sebi ne gaji nikakvu sumnju, ali se gledano izvana kreće po vlastitoj volji poput zaluđene osobe, mogu razumjeti samo oni slični njemu.

15. POGLAVLJE

ZNANJE O JASTVU

Aštavakra reče:

1. Čovjek čistog intelekta realizirat će Jastvo čak i uz nepotpuna uputstva. Ljudi nečistog intelekta ostaju zbunjeni čak i ako čitav život žele Samospoznaju (spoznati Jastvo).
2. Nevezanost za čulne objekte jest oslobođenje; ljubav prema objektima čula jest ropstvo. To je uistinu Znanje pa činite kako vam drago.
3. Ovo znanje o Istini čini elokventnu, pametnu i aktivnu osobu nijemom, inertnom i neaktivnom. Stoga ga izbjegavaju oni koji žele uživati u svijetu.
4. Ti nisi tijelo, niti je tijelo tvoje; ti nisi činitelj niti uživatelj. Ti si Svjesnost sâma, vječni Svjedok i slobodan. Budi sretan.
5. Vežanost i mrskost su obilježja uma. Um nikad nije tvoj. Ti si inteligencija sâma, bez konflikata, nepromjenjiva. Neka ti je sa srećom.
6. Ostvarujući Jastvo u svemu i sve u Jastvu, bez egoizma i osjećaja za "moje", budi sretan.
7. Ti si doista Ono, u čemu se svijet manifestira poput valova u oceanu. O, inteligencijo, oslobodi se groznice uma.

8. Vjeruj sine moj, vjeruj. Nemoj se nikada zbuniti u tome. Ti si Znanje sâmo, ti si Gospodar, ti si Jastvo i iznad si Prirode.
9. Tijelo, sastavljeno od sastojaka prirode, dolazi, ostaje i odlazi. Jastvo niti dolazi niti odlazi. Zašto ga onda oplakuješ?
10. Neka tijelo traje do kraja kalpe (kozmičkog ciklusa) ili oslobodi ga čak danas. Kako u tebi koji si Čista Inteligencija može biti onda ikakvog rasta ili smanjenja?
11. U tebi, u beskrajnom oceanu, neka valovi univerzuma rastu ili se smanjuju u skladu sa svojom vlastitom prirodom. To za tebe ne znači niti dobitak niti gubitak.
12. Dijete moje, ti si Čista Inteligencija sâma po sebi. Ovaj univerzum nije nimalo različit od tebe. Stoga kako i otkuda netko može imati ikakvu ideju prihvaćanja i odbijanja?
13. Kako onda da bude rođenja, djelovanja ili čak egoizma za tebe Jednotu, nepromjenjivu, mirnu, besprijekornu i Čistu Svjesnost?
14. Ti sâm izgledaš onako kako opažaš. Da li narukvice i drugi nakit izgledaju drugačiji od zlata?
15. Potpuno se odreci takvih razlikovanja kao što su "Ja i On", te "Ja to nisam". Smatraj sve Jastvom te budi bez želja i budi sretan.
16. Univerzum postoji samo zbog tvog neznanja. U stvarnosti, ti si Jednota. Nema individualnog jastva ili Vrhovnog Jastva različitog od tebe.
17. Onaj tko sigurno zna da je univerzum iluzija i ništa drugo, biva lišen želja, postaje Čista Inteligencija te nalazi mir kao da ništa ne postoji.
18. U oceanu svijeta, oduvijek je bila, jest i bit će samo Jednota. Ne postoji niti ropstvo niti oslobođenje. Živi zadovoljno i sretno.
19. O, Čista Inteligencijo, ne ometaj svoj um s potvrđama i negacijama. Budi spokojan i bivstvuj sretno u svom vlastitom Jastvu koje je Blaženstvo sâmo.
20. Potpuno napusti čak i kontemplaciju i ne zadržavaj ništa u svom umu. Ti si uistinu Jastvo, posve slobodno. Što bi postigao mišljenjem?

16. POGLAVLJE

POSEBNA UPUTSTVA

Aštavakra reče:

1. Dijete moje, možeš često govoriti o raznim svetim spisima ili ih slušati. Ali ne možeš se utemeljiti u Jastvu sve dok sve to ne zaboraviš.
2. O, mudraču, možeš uživati, ili raditi ili vježbati mentalnu koncentraciju. Ali tvoj um će i nadalje čeznuti za tvojom vlastitom istinskom prirodom koja je iznad svih objekata i u kojoj su sve želje ugašene.
3. Svi su nesretni jer se naprežu. Ali nitko ne zna ovo (da je napor rođen od želja uzrok bijede). Blaženi postižu emancipaciju/oslobođenje slijedeći isključivo ovu uputu.

4. Sreća pripada "vrhunskom besposličaru" (realiziranom čovjeku, potpuno neaktivnom), za kojeg je čak otvaranje i zatvaranje očnih kapaka prava nevolja, i nikom drugom. (Da bi čovjek bio istinski sretan mora biti apsolutno nevezan i za fizičku i mentalnu aktivnost).
5. Kad se um oslobodi takvih parova suprotnosti kao što je "ovo treba učiniti" i "ovo ne treba učiniti", on postaje ravnodušan na religiozne zasluge, svjetovni prosperitet, čulne užitke i oslobođenje.
6. Onaj tko prezire objekte čula postaje nevezan a onaj koji čezne za njima biva vezan. Međutim, onaj koji niti prihvaća niti odbija nije niti nevezan niti vezan.
7. Sve dok postoji želja, koja je korijen stanja odsustva diskriminacije/razlikovanja, postojat će osjećaj privrženosti i averzije, koji su grana i mladica drveta zvanog Samsara.
8. Aktivnost rađa privrženost; uzdržavanje od aktivnosti averziju. Mudrac je oslobođen parova suprotnosti, poput djeteta, te doista živi kao dijete.
9. Onaj tko je privržen svijetu želi ga se odreći kako bi izbjegao tugu. No onaj koji nije privržen ne osjeća tugu i ne osjeća se bijedno u ovome svijetu.
10. Onaj koji gaji egoistične osjećaje čak i prema oslobođenju, te čak smatra tijelo svojom svojinom, nije niti jñani niti yogi. On samo veoma pati.
11. Neka tvoji učitelji budu čak i Hara, Hari ili Brahma rođen iz lotosa, međutim, sve dok sve ne zaboraviš, ne možeš biti utemeljen u Jastvu.

17. POGLAVLJE

ISTINSKI ZNALAC

Aštavakra reče:

1. Onaj tko zadovoljno, pročišćenih čula uživa u samoći³, usvojio je plod saznanja (zadobiven) kroz praksu Yoge.
2. O, znalac Istine nije nikada bijedan u ovome svijetu, jer je cijeli univerzum ispunjen njim samim.
3. Nikakvi objekti čula ne mogu zadovoljiti onog koji uživa u Jastvu, kao što lišće drva "neem" ne zadovoljava slona koji voli lišće sallakija.
4. Rijetki u ovome svijetu su oni na koje ne ostavljaju utisak stvari koje su iskusili ili oni koji ne žele stvari koje još nisu iskusili.
5. U ovome svijetu ima i onih koji su željni svjetovnih užitaka a i onih koji čeznu za oslobođenjem. Međutim, doista su rijetke one velike duše koje ne čeznu niti za užicima niti za oslobođenjem.
6. Rijetke su osobe širokog duha, koje niti privlače niti odbijaju dharmu (dužnost), arthu (svjetovni prosperitet), kamu (požuda) i mokšu (oslobođenje), te život i smrt.

³ To što je sâm (ever alone), ne treba krivo shvatiti kao osamljenost/izoliranost. On je SÂM u smislu "JEDAN JEDINI, BEZ DRUGOGA." (prim. Sw. Brahmajñanananda)

7. Znalac ne čezne za rastapanjem univerzuma, niti osjeća ikakvu odbojnost prema postojanju univerzuma. Stoga Blaženi živi sretno bez obzira na tok događaja.
8. Ispunjen znanjem o Jastvu, te s uronjenim umom i zadovoljan, mudrac živi sretno u viđenju, slušanju, dodirivanju, mirisanju i jedenju.
9. Nema privrženosti ili odbojnosti u onome za kojega je ocean svijeta presušio. Njegov pogled je prazan, njegovo djelo bez svrhe a njegova čula bez učinkovitosti.
10. Mudrac niti je budan niti spava, niti otvara niti zatvara svoje oči. O, oslobođena duša u svim uvjetima uživa u vrhunskom stanju.
11. Oslobođeni uvijek prebiva u Jastvu i čistog je srca; on živi oslobođen svake želje, u svim mogućim uvjetima.
12. U viđenju, slušanju, dodirivanju, mirisanju, jedenju, uzimanju, govorenju i hodanju velika duša je oslobođena svakog napora i ne-napora te je uistinu Oslobođena (od zavisnosti i ograničenja).
13. Oslobođeni niti ne kleveće niti hvali, on niti se raduje niti se ljuti, niti daje niti uzima. On je oslobođen privrženosti prema svim objektima.
14. Velika duša se ne uznemiruje te ostaje postojana u sebi samom pri pogledu na ženu prepunu ljubavi kao i na nadolazeću smrt. Takav čovjek je doista oslobođen.
15. Onaj tko je postojan i koji u svemu vidi uvijek isto, ne vidi razliku između sreće i patnje, muškarca i žene, prosperiteta i zle kobi.
16. U mudrom čovjeku, koji je iscrpio svoj svjetovni život i koji je prešao/nadmašio ograničenja ljudske prirode, nema niti strasti niti ikakve želje da nekom naškodi, nema niti poniznosti niti drskosti, niti čuđenja niti mentalnog uznemirenja.
17. Oslobođen čovjek niti prezire objekte čula nit čezne za njima. On ih uvijek doživljava s umom koji ne prijanja, onako kako dolaze.
18. Mudrac praznog uma ne zna ništa o konfliktu kontemplacije i ne-kontemplacije, o dobru i zlu. On prebiva tako u stanju Apsoluta.
19. (S obzirom da) bez osjećaja "ja" i "moje", ničeg nema (tj. univerzum ne postoji!); zasigurno spoznavši to (da svemira nema), On (Samorealizirani Mudrac) ne čini, premda se običnim ljudima može činiti da On nešto čini⁴...
20. Neopisivo stanje postiže onaj mudrac čiji se um rastopio, čije su funkcije prestale i koji je oslobođen obmane, snova i dosade.

⁴ On ne čini bilo šta! Tko bi ? Gdje bi ? S čim bi ? Kada ? ... !!!

"Svaki ludi po sebi sudi !", kaže poslovice. Samospoznati Mudrac ne djeluje čak i kad djeluje. To se nama samo čini da On djeluje. Čovjek od Znanja nije čovjek, On je Jednota, Sveukupnost. Nema ničeg ni "unutar" ni "izvan" Njega. Stoga, On ne može čak ni poželjeti da djeluje. Ništa nije odvojeno (različito) od Njega. (Primjedba Sw. Brahmajñananande)

18. POGLAVLJE

MIR

Aštavakra reče:

1. Pozdrav Onome koji je u biti Blaženstvo sâmo od sebe, spokojnost i sjaj sa shvaćanjem znanja, pri čemu sva obmana postaje poput sna.
2. Čovjek uživa u mnogim zadovoljstvima stjecanjem svih vrsta svjetovnih objekata. Sasvim sigurno, ne možete biti sretni ako se ne odreknete svega.
3. Kako može onaj čije je samo središte srca oprženo toplinom sunca tuge nastale uslijed osjećaja dužnosti, biti sretan bez trajnih pljuskova ambrozije spokojsva?
4. Ovaj univerzum nije ništa drugo nego stanje svjesnosti. U stvarnosti nema ničega. Postojeće i nepostojeće ne gube svoju inherentnu prirodu.
5. Jastvo koje je apsolutno, bez napora, nepromjenjivo i neokaljano, niti je daleko niti je ograničeno. Ono je doista uvijek postignuto.
6. Oni koji vide stvari onakvima kakve jesu (otkrivene) čim iluzija prestane i realiziraju Jastvo, njihova tuga nestaje/raspršuje se.
7. Znajući da je sve samo imaginacija/predodžba te da je Jastvo slobodno i vječno, da li mudrac djeluje nesvjesno poput djeteta?
8. Znajući sigurno da je vlastito Jastvo Brahman te da su postojanje i nepostojanje fikcije, što uopće zna, govori ili čini onaj koji je oslobođen želja?
9. Takve misli kao "to sam doista Ja" i "Ja to nisam", ukidaju se za yogija koji je postao šutljiv, znajući sigurno da je sve Jastvo.
10. Za yogija koji je postigao spokojstvo nema odvrćanja pažnje, koncentracije, povećanja znanja, neznanja, nema zadovoljstva niti boli.
11. U nebesima ili u prosjačenju, u dobitku ili na gubitku, u društvu ili samoći, za Yogija čija je priroda apsolutna (bezuovjetna, neograničena).
12. Gdje je dharma (vršenje ritualnih ili zaslužnih djela), gdje je artha (svjetovni prosperitet), gdje je kama (čulni užitak), i gdje je razlikovanje za yogija koji je nadišao takve dualne pojmove poput "to treba učiniti" i "to ne treba učiniti"?
13. U srcu yogija koji je oslobođen još za života, nema niti osjećaja dužnosti niti privrženosti. Njegova djela odnose se samo na sadašnji život, i samo su efekti prošle karme.
14. Gdje je obmana, gdje je univerzum, gdje je odricanje, štoviše, gdje je oslobođenje za onu veliku dušu koja prebiva iznad svjetovnih želja?
15. Onaj koji vidi univerzum može pokušavati zaniijekati ga. A što da čini onaj bez želja? On ne vidi čak iako vidi.
16. Onaj koji je vidio Vrhovnog Brahmana meditira "Ja sam Brahman". Što čini onaj koji je iznad svake misli, kad ne vidi drugoga?

17. Onaj tko u sebi vidi odvratanje pažnje (*distrakcije tj. odsustvo mentalne koncentracije ili nedostatak jednousmjerenosti uma*), uistinu se kontrolira. Ali u Velikima nema odvratanja pažnje. Budući da nema što da postigne/učini, što on onda čini?
18. Znalac, iako živi životom običnog čovjeka sasvim je suprotan. On ne vidi niti koncentraciju, niti odvratanje pažnje niti oskrvnuće sebe.
19. Onaj koji je iznad postojanja i nepostojanja, koji je mudar, zadovoljan i oslobođen želja, ne čini ništa čak i ako to u očima svijeta izgleda kao djelovanje.
20. Mudrac koji živi sretno čineći ono što mu dolazi tijekom događaja, ne osjeća žudnju niti u djelovanju niti u nedjelovanju.
21. Nošena vjetrom samskara, osoba lišena želja, neovisna, slobodna i oslobođena leti amo tamo poput suhog lista.
22. Nema radosti ili tuge za onog koji je nadišao svjetovno postojanje. Uvijek smirenog duha živi kao da nema tijela.
23. Mudrac koji uživa u Jastvu i čiji je um miran i čist, nema želja da se ičega odriče niti osjeća igdje ikakav gubitak.
24. Prirodno praznog uma, te čineći ono što dođe samo po sebi, mudraca, za razliku od običnih ljudi ne dira čast ili nečast/sramota.
25. Onaj koji djeluje u skladu s takvim mislima poput "ovo čini tijelo a ne Ja, čisto Jastvo", takav i dok ne djeluje stvarno ne djeluje.
26. Jivanmukta djeluje kao budala koja kaže da ne djeluje; međutim, nije on zbog toga budala. (Suprotnosti često sličje). Iako je u svijetu (ali nije od svijeta) uvijek je sretan i blažen.
27. Mudrac, koji sit od raznoraznog razmišljanja postigne stanje mira/odmora, niti razmišlja, niti zna, niti čuje, niti vidi.
28. Budući da mudracu ništa ne može skrenuti pažnju, te budući da on ne meditira, on niti čezne za oslobođenjem niti je u ropstvu. Znajući da je univerzum fikcija, premda ju vidi, on prebiva kao sâm Brahman.
29. Onaj u kome ima egoizma, djeluje čak i kad ne djeluje, a mudrac, oslobođen egoizma ne djeluje čak i kada djeluje.
30. Um oslobođenoga ne uznemiravaju niti nevolje, niti zadovoljstva; on niti djeluje, niti se kreće, niti išta želi niti sumnja.
31. Um oslobođenoga ne napreže se u meditaciji ili u aktivnosti, međutim, on postaje meditativan i aktivan bez ikakva motiva.
32. Glupa osoba postaje zbunjena čuvši pravu istinu, ali neki mudraci se povlače u sebe poput tupoglavih osoba.
33. Neznalica stalno vježba koncentraciju i kontrolu uma. Mudrac koji prebiva u istinskom Jastvu, poput osobe u dubokom snu, ne smatra da išta treba činiti.
34. Neznalica ne postiže mir niti nedjelovanjem niti djelovanjem. Mudrac postaje sretan samim tim što zna Istinu.

35. U ovom svijetu, oni koji se posvete raznim vrstama prakse, neće spoznati Jastvo, čisto, inteligentno, voljeno, savršeno, iznad svijeta, neokaljano.
36. Neznalica ne postiže oslobođenje stalnom praksom kontrole uma. Blažen je onaj koji se oslobađa samim znanjem i kojeg nijedna promjena ne dira/ne dodiruje.
37. Neznalica ne postiže Brahmana jer želi da To postane. Mudrac ostvaruje prirodu Vrhunskog Brahmana i bez želje za postizanjem.
38. Bez ikakve potpore žudeći za postizanjem oslobođenja, neznalica samo održava svijet. Mudrac reže/siječe pravi korijen ovog svijeta, izvor sve bijede.
39. Budala želi mir putem kontrole uma i tako ga ne postiže. Mudrac zna Istinu i njegov um je uvijek spokojan.
40. Gdje je to znanje o Jastvu za onoga čije znanje ovisi o objektu? Mudrac ne vidi ovo i ono već nepromjenjivo Jastvo.
41. Gdje je tu kontrola uma za obmanutoga koji za njom žudi? Ona doista prirodno jest prisutna u mudracu koji uživa u Jastvu.
42. Neki misle da postojanje jest a drugi da ničega nema. Rijedak je onaj koji ne misli niti jedno niti drugo i tako je spokojan.
43. Oni plitke pameti misle da je Atman čist i Jedan bez drugoga, ali zbog iluzije oni ga ne spoznaju i nesretni su cijeli svoj život.
44. Intelekt onoga koji čezne za oslobođenjem, ne funkcionira ako ne ovisi o objektu; međutim, intelekt oslobođenoga doista je vječno neovisan i oslobođen želja.
45. Videći ove tigrove čulnih objekata, oni koji su preplašeni, tražeći sklonište uđu odjednom u spilju radi postizanja kontrole i koncentracije.
46. Videći lava (čovjeka) bez želja, ovi slonovi, objekti čula, mirno nagnu u bijeg ili ako nisu u stanju pobjeći, služe mu kao laskavci.
47. Onaj koji je oslobođen sumnji a um mu je poistovjećen s Jastvom, ne pribjegava vježbama kontrole kao sredstvima oslobođenja. U viđenju, slušanju, dodirivanju, mirisanju i jedenju on živi sretno.
48. Utemeljen u Čistom Znanju, te spokojan samim slušanjem Istinskog, mudrac ne vidi umjesna, neumjesna djela ili čak nedjelovanje.
49. Mudrac čini slobodno sve što dođe samo od sebe da treba učiniti, bilo dobro ili zlo; jer njegova su djela poput djela djeteta.
50. Putem slobode postiže se sreća, putem slobode postiže se najviše stanje, spokojstvo, Vrhunsko Stanje.
51. Sve modifikacije uma uništene su kad čovjek shvati da on sâm nije niti činilac niti uživatelj.
52. Ponašanje mudraca, neograničeno motivom, sjaji, oslobođeno pretvaranja; međutim, to nije slučaj i s privrženom mirnoćom osobe zavedene iluzijama, prijanjajućeg uma.
53. Mudrac, oslobođen mentalnih projekcija, nevezan, lišen okova intelekta (egoizma) ponekad veseo usred velikih užitaka a ponekad se povlači u planinske spilje.

54. Nikakva želja ne proklije u srcu mudraca, dok iskazuje počast znalcu svetih spisa, bogu, ili svetištu, ili gledajući ženu, kralja ili ljubljeno biće.
55. Yogi nije nimalo smeten čak i kad ga ismijavaju i preziru njegova posluga, sinovi, žene, unuci i druga rodbina.
56. Iako prima zadovoljstvo, on nije zadovoljan, iako mu se nanosi bol, on ne pati. Samo oni slični njemu razumiju to čudesno stanje.
57. Osjećaj dužnosti uistinu, jest svijet relativnosti. Mudrac ga nadilazi ostvarujući se kao sveprožimajući, bez oblika, nepromjenjiv i neokaljan.
58. Oni plitke pameti, čak i kad ništa ne rade, uvijek im nešto odvraća pažnju; međutim onaj koji je vješt, i u vršenju svojih dužnosti ostaje nesmetan.
59. U savršenoj jednodušnosti, čak i u praktičnom životu, mudrac sjedi sretan, spava sretan, kreće se sretan, razgovara i jede sretan.
60. Tko god se vrlinom ostvarenja svog Jastva, ne osjeća potištenim niti u praktičnom životu poput običnih ljudi te ostaje miran poput ogromnog jezera, bez imalo tuge, on sjaji.
61. Kod čovjeka zavedenog iluzijama, čak i nedjelovanje postaje djelovanje, a kod mudraca, čak i djelovanje ima za posljedicu plod nedjelovanja.
62. Obmanuti često pokazuje averziju prema svojoj svojini. Gdje je privrženost, gdje je odbojnost za onog čija je ljubav prema tijelu nestala?
63. Svjesnost obmanutoga uvijek je privržena mišljenju i ne-mišljenju. Međutim, svjesnost mudraca, premda popraćena mišljenjem o zamislivom, jest po prirodi nesvjesnost.
64. Mudrac bez ikakvog motiva za svoja djela, onaj koji se kreće poput djeteta i koji je čist, nije privržen niti onome što radi.
65. Blažen je uistinu znalac Jastva, koji je nadišao um, i koji je i u viđenju, slušanju, dodirivanju, mirisanju ili jedenju, isti u svim uvjetima.
66. Gdje je svijet a gdje je njegov izgled/pojava, gdje je kraj a gdje su sredstva (spiritualna praksa) za mudraca, vječno nepromjenjivog poput nebeskog svoda?
67. Slava onome koji je oslobođen svih želja, savršeno utjelovljenje blaženstva koje je njegova vlastita priroda, i koji je spontano utonuo u bezuvjetno Jastvo.
68. Ukratko, ona velika duša koja je realizirala Istinu, oslobođena je želja za užicima i oslobođenjem i lišena svake privrženosti u svako doba na svakom mjestu.
69. Što preostaje da učini taj koji je Čista Svjesnost? On je odbacio pojavno postojanje, koje započinje s mahat-om (*kozmičkim intelektom*) a manifestira se putem samih imena.
70. Onaj koji je čist, zna sa sigurnošću da je univerzum proizvod iluzije, te da ništa ne postoji. Neperceptivno (koje se ne može zamijetiti/opaziti ni čulima ni umom) Jastvo je otkriveno njemu, te on, čist po prirodi, uživa mir.
71. Pravila ponašanja, nepristranosti, odricanja i obuzdavanja čula – što je sve to za onoga koji je po prirodi Čisti Sjaj i koji ne opaža objektivnu realnost?

72. Gdje je ropstvo ili oslobođenje, radost ili tuga, za onog koji sjaji kao Beskonačnost i ne opaža relativno postojanje?
73. Vlada samo iluzija svijeta. Realnost svijeta nestaje sa znanjem o Jastvu. Mudrac živi bez osjećaja za "ja" (ego) i "moje" i za privrženost.
74. Za mudraca koji opaža Jastvo kao neuništivo i oslobođeno tuge, gdje je znanje i gdje je svijet? Gdje je osjećaj "Ja sam tijelo" ili "tijelo je moje"?
75. Čim čovjek plitke pameti napusti vježbanje kontrole uma, on postaje plijen želja i maštanja.
76. Čak i kad čuje Istinu, tupoglavi se ne odriče iluzije. Iako uslijed potiskivanja izgleda lišen mentalne aktivnosti, u njemu vreba čežnja za objektima čula.
77. Onaj, čiji je rad prekinut svanućem Samospoznaje, ne nalazi priliku da išta čini ili govori, čak i ako djeluje, gledano očima običnih ljudi.
78. Za mudraca koji je trajno nepromjenjiv i bez ikakvog straha, gdje je tama a gdje svjetlo? Gdje je tu štoviše, ikakav gubitak? Tu nema ničega, uopće.
79. Gdje je strpljenje, gdje je razlikovanje a gdje je čak neustrašivost za yogija, čija je priroda bezlična i neopisiva?
80. Ne postoji nikakav raj ili pakao; ne postoji čak niti oslobođenje za života. Ukratko, u svjesnosti yogija ne postoji ništa.
81. Mudrac niti čezne za dobitkom niti tuguje u nepostignuću. Njegov trezven um doista je ispunjen nektarom.
82. Onaj koji je bez želje niti hvali spokojne niti osuđuje zle. Zadovoljan i uvijek isti u sreći i u jadu, on ne smatra da išta treba učiniti.
83. Takav mudrac niti prezire rođenje i daljnja rođenja, niti želi uočiti Jastvo. Oslobođen radosti i tuge, on nije niti mrtav niti živ.
84. Slava života mudraca, oslobođenog očekivanja, privrženosti (svojoj) djeci, ženi i drugima, oslobođenog želja za objektima čula pa oslobođenog brige čak i o vlastitom tijelu.
85. Zadovoljstvo uvijek prebiva u srcu mudraca koji živi sa svim odnosno od svega što mu dolazi i koji zadovoljno tumara okolo a odmara se u smiraj dana.
86. Počivajući u temelju svog bića te nadilazeći u potpunosti svako daljnje rađanje, velika duša ne brine o tome da li njegovo tijelo umire ili se rađa.
87. Blažen je mudrac koji stoji uzdržan, ne privržen ničemu, bez ikakve svojine, koji se kreće slobodno, po vlastitoj želji, koji je oslobođen parova suprotnosti i čije su sumnje raskidane na komade.
88. Slava mudracu lišenog osjećaja za "moje", za kojeg su zemlja, kamen i zlato isti, raskidani čvorovi oko njegova srca i koji je očišćen od rajasa i tamasa.
89. Tko se može usporediti s oslobođenom dušom, bez želja u svom srcu, koja je zadovoljna i ravnodušna na sve?
90. Tko osim onoga bez želja ne zna iako zna, ne vidi iako vidi i ne govori iako govori?

91. Bio on prosjak ili kralj, ističe se onaj koji je neprivržen i čiji je pogled na stvari oslobođen svijesti o dobru i zlu.
92. Gdje je raskalašenost, gdje je obuzdavanje a gdje je određivanje Istine, za yogija čiji je životni cilj ispunjen i koji je utjelovljenje bezazlene iskrenosti?
93. Kako i kome je moguće opisati ono što doživljava onaj koji je bez želja, čija je tuga uništena i koji je zadovoljan počivajući u Jastvu?
94. On je budan čak i u besanom snu⁵, on ne sniva čak i dok sanja, a nije budan čak ni u budnom stanju; takav je mudrac, zadovoljan u svim okolnostima.
95. Znalac je lišen misli, čak i kad je udubljen u misli; on je lišen organa čula, premda ih ima, on je lišen inteligencije iako je obdaren njome, i lišen je osjećaja "ega" iako je u njemu.
96. Znalac nije niti sretan niti bijedan, nije niti privržen niti neprivržen, nije niti oslobođen niti teži oslobođenju; on nije niti ovo niti ono.
97. Blaženom nikad ne skreće pažnja čak i ako mu je odvracena/dekoncentrirana; on nije meditativan čak ni u meditaciji, on nije lijen čak niti u stanju lijenosti i on nije učen čak iako posjeduje znanje.
98. Oslobođeni, koji prebiva u Jastvu u svim okolnostima, koji je oslobođen ideje o djelovanju i o dužnosti, koji je svugdje isti, ne razmišlja (jer nema želja) o tome što jest ili što nije učinio.
99. Hvaljen, mudrac ne osjeća zadovoljstvo, okrivljavan, on ne osjeća neugodu. On niti uživa u životu, niti se boji smrti.
100. Mudrac spokojnog duha ne traži niti napučeno mjesto niti pustoš. On je uvijek isti u svim uvjetima na svakom mjestu.

19. POGLAVLJE

POČIVANJE U JASTVU

Janaka reče:

1. Izvadio sam iz najskrovitijeg dijela svog srca trn različitih mišljenja, koristeći kliješta znanja o Istini.
2. Gdje je dharma, gdje je kama, gdje je artha? Gdje je također, razlikovanje, dualnost i gdje je nedualnost, za mene koji prebivam u vlastitoj slavi?
3. Gdje je prošlost, budućnost a gdje je sadašnjost? Gdje je prostor a gdje vječnost, za mene koji prebivam u vlastitoj slavi?
4. Gdje je Jastvo a gdje ne-Jastvo, gdje su isto tako dobro i zlo, gdje je zabrinutost/tjeskoba i nezabrinutost, za mene koji prebivam u vlastitoj slavi?
5. Gdje je sanjanje, gdje je dubok san, gdje je budnost a gdje četvrto stanje (Turiya); gdje je strah, za mene koji prebivam u vlastitoj slavi?

⁵ Na duboki san bez snova ne mogu se primjeniti kategorije postojanja i nepostojanja. (Primjedba Sw. Brahmajñananande.)

6. Gdje je udaljenost a gdje blizina; gdje je vanjsko a gdje unutarnje; gdje je grubost a gdje finoća/suptilnost, za mene koji prebivam u vlastitoj slavi?
7. Gdje je život ili smrt, gdje su svjetovi a gdje svjetovni odnosi; gdje je laya (neopaziv prijelaz u san) a gdje koncentracija, za mene koji prebivam u vlastitoj slavi?
8. Nepotrebno je govoriti o tri kraja života, govoriti o yogi je bez svrhe, čak je i govorenje o mudrosti nevažno za mene koji počivam u Jastvu.

20. POGLAVLJE

OSLOBOĐENJE ZA ŽIVOTA

Janaka reče:

1. Gdje su elementi, gdje je tijelo, gdje su organi a gdje duh; gdje je praznina; gdje je također, očaj, za mene koji sam prirodno neokaljan/čist?
2. Gdje su sveti spisi, gdje je znanje o Jastvu, gdje je um koji ne prijanja za objekte čula, gdje zadovoljstvo a gdje stanje bez želja, za mene koji sam vječno lišen osjećaja dualnosti?
3. Gdje je Znanje a gdje neznanje; gdje je "Ja", gdje je "ovo" a gdje "moje", gdje je ropstvo a gdje oslobođenje? Gdje je atribut prirodi mog jastva? (tj. Jastvo nema atributa)
4. Gdje su prarabdha karme, gdje oslobođenje za života a gdje je čak oslobođenje u smrti, za mene, koji sam oduvijek neizdiferenciran/homogen?
5. Gdje je činioc ili uživalac, gdje prestanak misli ili nastanak misli, gdje je izravno znanje ili reflektirano znanje, za mene koji sam oduvijek bezličan?
6. Gdje je svijet a gdje aspirant za oslobođenjem; gdje je kontemplativna osoba a gdje Znalac; gdje je duša u ropstvu a gdje oslobođena duša, za mene koji sam nedualan (bez dvojstva) po prirodi?
7. Gdje su stvaranje i uništenje; gdje je kraj a gdje su sredstva; gdje su tražilac i uspjeh, za mene koji prebivam u svojoj nedualnoj prirodi?
8. Gdje je znalac, sredstva ka znanju, objekt znanja ili znanje sâmo; gdje je išta a gdje ništa, za mene koji sam oduvijek čist?
9. Gdje je odvratanje pažnje a gdje koncentracija; gdje je znanje a gdje obmana iluzijama; gdje je radost a gdje tuga, za mene koji sam oduvijek bez djelovanja?
10. Gdje je relativnost a gdje nadilaženje relativnosti; gdje su sreća ili bijeda, za mene koji sam oduvijek van svakog logičkog mišljenja?
11. Gdje je iluzija a gdje svijet; gdje je privrženost ili neprivrženost; gdje je jiva ili Brahman, za mene koji sam oduvijek čist?
12. Gdje je aktivnost a gdje neaktivnost; gdje je oslobođenje ili ropstvo, za mene koji sam oduvijek nepromjenjiv i nedjeljiv, te utemeljen u Jastvu?
13. Gdje su uputstva i pismena zabrana, gdje je učenik a gdje učitelj; gdje je doista cilj života za mene, koji sam apsolutna dobrotu te oslobođen ikakvih ograničenja?

14. Gdje je postojanje a gdje nepostojanje; gdje je jedinstvo a gdje dualnost? Što je još potrebno reći? Ništa izbija iz mene.

Napomena: Yoga Centar održava Intenzivne Prosijetljenja te tako zainteresiranima osigurava probojni trening radi postizanja Samorealizacije/Oslobodenja.